SOMOGY MEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG

Tájékoztató

a Somogy megyében végzett katasztrófavédelmi tevékenységről

Somogy Megyei Közgyűlés részére
2019. december 13.

Készítette:

Wéber Antal tűzoltó dandártábornok
igazgató

Cím: 7400 Kaposvár, Somssich P. u. 7.
Telefon: +36-82-528-990 Fax: +36-82-424-983
E-mail: somogy.titkarsag@katved.gov.hu

BEVEZETÉS

A Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (továbbiakban: Igazgatóság) területi rendvédelmi szervként tölti be alaprendeltetését Somogy megyében.

Az Igazgatóság közvetlen irányítása alatt négy katasztrófavédelmi kirendeltség (Kaposvár, Siófok, Marcali, Barcs) működik. A szakmai feladatok végrehajtásáért szakterületük vonatkozásában a tűzoltósági-, a polgári védelmi- és az iparbiztonsági megyei főfelügyelők, kirendeltségi szinten a felügyelők a felelősek. A szakterületek mindegyikét integrált katasztrófavédelmi hatósági osztály szolgálja. A megyében öt hivatásos tűzoltó-parancsnokság (a továbbiakban: HTP) és öt önkormányzati tűzoltóság (a továbbiakban: ÖTP) működik.

Tevékenységünk középpontjába a hatósági munka eszközeivel való megelőzést helyeztük. Az egyes időszakok hatósági, lakosságfelkészítési és katasztrófavédelmi műveleti tevékenységének tervezési alapja a veszélyhelyzeti prognózis, ezáltal a szervezet működése tudatos és hatékony.

A védelmi igazgatási rendszert az összehangolt, együttes erővel történő feladatmegoldás jellemezi, a társ- és együttműködő szervezetekkel eredményes munkakapcsolatot tartunk fenn.

A középiskolások katasztrófavédelmi közösségi szolgálatteljesítése folyamatos Igazgatóságunknál.

A reagálóképesség növelése érdekében fejlesztettük az önkéntes tűzoltó egyesületeket (a továbbiakban: ÖTE) és az önkéntes mentőcsoportokat, de a hivatásos állomány technikai eszközparkja is számottevően gyarapodott. Európai uniós pályázati forrásból beszerzett új vízszállító járművek és önjáró kosaras emelőgép, valamint a kutatásban, mentésben egyaránt bevethető kétéltű mocsárjáró szolgálja a Somogy megyei lakosság biztonságát. Az egységes megyei műveletirányítási rendszer szintén erősíti a reagálóképességet.

KATASZTRÓFAVÉDELMI SZAKMAI FELADATOK

TŰZVÉDELEM

Somogy megyében a bevezetésben felsorolt hivatásos egységeken kívül egy nem főfoglalkozású létesítményi tűzoltóság működik. A megyében működő 38 ÖTE megkötötte az együttműködési megállapodást a működési terület szerinti hivatásos tűzoltó-parancsnoksággal. Az egyesületek közül 22 I-es, 13 II-es, 3 III-as kategóriába tartozik. A megyében mára öt önkéntes tűzoltóság – a „KÖTÉL” Egyesület, valamint Szőkedencs, Nagybajom, Törökkoppány és Igal tűzoltó egyesülete – önálló beavatkozóként végezi tevékenységét. Közülük az idei évben szerezte meg az önálló beavatkozásra feljogosító minősítést az Igali Tűzoltó és Polgárőr Egyesület, Szőkedencs tűzoltó egyesülete pedig a megváltozott normatív rendelkezések értelmében a Zala Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság és a Nagykanizsai HTP felügyelete alá került. Az egyesületek úgynevezett „fehér folton” helyezkednek el, így működésük elengedhetetlen a megye közbiztonsága szempontjából. Az önkéntes tűzoltó egyesületek 2019. évi támogatására kiírt pályázaton 38 somogyi egyesület indult. A benyújtott pályázatok minden esetben támogatást nyertek összesen több, mint 36 millió forint értékben.

A megye egyetlen alkalomszerűen működő létesítményi tűzoltóságánál több ellenőrzést, legutóbb pedig egy átfogó ellenőrzést hajtottunk végre. Az ellenőrzések tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a létesítményi tűzoltóság működése az előírásoknak megfelel, felkészültségük és eszközeik az elvárt kritériumokat teljesítik.

A vizsgált időszakban a megye tűzoltóságainak működési területén összesen 2426 esemény történt, október végéig tűzoltóságaink 1175 tűzesethez és 1251 műszaki mentéshez vonultak.

(*A tűzoltói beavatkozások statisztikai mutatóit az 1. és 2. számú mellékletek tartalmazzák).* Az esetek számát a szélsőséges időjárási események befolyásolták leginkább. A szándékosan megtévesztő jelzések száma évről-évre csökkenő tendenciát mutat, köszönhetően a rosszindulatú bejelentések azonnali vizsgálatának, illetve a hatékony szankcionálásnak.

Képzések, gyakorlatok

Nagy hangsúlyt fektettünk a Somogy megyében szolgálatot teljesítő beavatkozó állomány képzésére és gyakoroltatására. A kiemelt események feldolgozására eseti műveletelemzéseket készítettünk, a legfontosabb tapasztalatokat, illetve az ellenőrzések tapasztalatait a szakmai továbbképzési rendszerben feldolgoztuk. A beavatkozói és irányítói állomány képzése az éves kiképzési terv szerint folyt. A gyakorlati szemléletű továbbképzési rendszer révén tovább emelkedett az állomány tudásának szakmai színvonala és nagyobb hangsúlyt kapott a képzéseket követő számonkérés is.

Nagy hangsúlyt fektettünk az M7-es autópálya által jelentett kockázatok kezelésére, ezért az elmúlt években Siófok HTP, Balatonboglár ÖTP és Tab ÖTP mindhárom szolgálati csoportja részére a katasztrófavédelmi mobil labor bevonásával képzéssel egybekötött szituációs gyakorlatot tartottunk a kőröshegyi völgyhídnál.

A szabadtéri tüzek kezelésére nagyszabású erdőtűzoltási-törzsvezetési gyakorlatot tartottunk a Balaton-felvidéki Nemzeti Parknak Buzsák külterületén található magas füves, özön növényfajokkal benőtt, 30 hektáros nádas területén. A gyakorlat alkalmával az Országos Erdőtűzoltási Törzs – amelynek két állandó Somogy megyei delegált tagja is van – számára kihelyezett továbbképzést szerveztünk, ahol gyakoroltuk az „ellentűz” alkalmazásával végrehajtott oltást, ebben részt vett a Balaton-felvidéki Nemzeti Park és a NÉBIH Erdészeti Igazgatósága is. A gyakorlatról oktató videofelvétel is készült.

Az idei évben megyei ellenőrző gyakorlatot a kőröshegyi völgyhídnál, a Somogy Megyei Levéltárban, Segesden egy szociális otthonban és Barcson egy faipari üzemben tartottunk. Katasztrófa-felszámolási gyakorlatot tartottunk a 67-es számú főúton, Somogybabod külterületén, ahol az együttműködő szervezetek gyakorolták egy esetleges közlekedési baleset hatékony felszámolását az érintett szakaszon.

A gyakorlatokon a hivatásos állomány mellett a megye önkormányzati tűzoltói és önállóan beavatkozó önkéntes egységei is részt vettek.

Az önkéntes és önkormányzati tűzoltók számára kétnapos konferenciát szerveztünk, ahol korszerű műszaki mentési ismereteket sajátíthattak el a résztvevők. Megismerték, majd a gyakorlatban is kipróbálhatták a „sérült központú” mentési eljárásokat.

Az önállóan beavatkozó önkéntes tűzoltó egyesületek számára a minősítő gyakorlatok valamennyi esetben megfelelt minősítést kaptak, így újabb egy évre váltak jogosulttá a tevékenységi területükön önállóan beavatkozni.

Tűzvizsgálat

Az idei évben 15 esetben indult hivatalból tűzvizsgálati eljárás. A tűzesetek felszámolását követően a tűzvizsgálat elsődleges helyszíni cselekményeit a Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat, míg a hatósági eljárások lefolytatását a megyei hatósági osztály végezte. A tűzvizsgálati eljárások megindításának oka legtöbb esetben bűncselekmény gyanúja volt, de eljárást indítottunk szakmai szempontból, magasabb riasztási fokozat, valamint haláleset miatt is. A beavatkozói állomány részére regionális továbbképzést tartottunk a rendőrséggel közösen, a vizsgálati cselekményeket elősegítő szakmai gyakorlat erősítése érdekében. A lezárt tűzvizsgálatok közül a tűz keletkezési oka jellemzően nyílt láng, illetve ismeretlen volt.

Az Országos Tűzvizsgálati Vetélkedőn 9. helyezést ért el a katasztrófavédelmi műveleti szolgálat állományából álló Somogy megyei csapat.

Tűzmegelőzés

Tűzmegelőzési célú tájékoztatási, oktatási, nevelési és felvilágosítási tevékenységünket az elmúlt évben is folytattuk. A Somogy Megyei Tűzmegelőzési Bizottság koordinációs és tájékoztató tevékenysége fontos szerepet játszott az év során ebben a törekvésünkben. Egyre nagyobb hangsúlyt fektettünk a potenciális veszélyforrásokra, kockázatokra, amelyekre a leghatékonyabb audió-vizuális eszközökkel hívtuk fel a figyelmet. Ezért az elmúlt évben több sajtónyilvános bemutatón szólítottuk meg az egyes célcsoportokat. Megyei road showt indítottunk a lakástüzek, kiemelten a konyhában keletkező tüzek megelőzésére. Iskolákban és karácsonyi vásárokban tartott bemutatók során hívtuk fel a felnőttek és gyerekek figyelmét az esetleges veszélyekre.

Karácsony közeledtével a Somogy Megyei Tűzmegelőzési Bizottság egy kisfilmet is készített, azt demonstrálva, hogy akár egy perc alatt leéghet az egész fenyőfa, egy átlagos méretű helyiség pedig 5-10 perc alatt teljesen kiéghet. A Somogy megyei városi televíziókban és az internetes portálokon egyaránt megjelent a videospot, amely rávilágított arra, hogy egy kis odafigyeléssel hogyan telhetnek biztonságban az ünnepek minden család számára.

Az Igazgatóság tájékoztatta a somogyiakat többek között a szén-monoxid-mérgezés megelőzésének fontosságáról, a kémények ellenőrzésével, a szabadtéri és az irányított égetéssel, valamint a lakástüzek megelőzésével kapcsolatos tudnivalókról.

A bizottság szervezésében ismeretterjesztő, megelőzési célú tevékenységet folytattak a katasztrófavédelmi kirendeltségek és a tűzoltóságok a különböző rendezvényeken: fesztiválokon, falunapokon, valamint a gyermektáborokban. Idén első alkalommal nyitotta meg kapuit a nyári katasztrófavédelmi ifjúsági tábor a balatonföldvári NARO Campingben. Négy héten keresztül, heti váltásokban összesen csaknem száz gyerek tudott kikapcsolódni. Bemutatókkal, és tűzvédelemmel kapcsolatos ismeretterjesztő foglalkozásokkal színesítettük a táborozók napjait.

A Biztonság Hete kampány kaposvári állomásán hat szervezet (a rendőrség, a katasztrófavédelem, a vöröskereszt és több közreműködő szervezet szakdolgozója, valamint biztosítási szakembere) látványos bemutatókkal és kisfilmekkel hívta fel mintegy hatszáz óvodás és iskolás gyermek figyelmét a mindennapi közlekedésbiztonsági kockázatokra, veszélyekre, azok helyes kezelésére, a balesetek megelőzésének fontosságára és módjára, a biztonság legkülönbözőbb aspektusaira, otthonuk és saját biztonságuk megteremtésére.

Nagy hangsúlyt fektettünk a lakóépületek tüzeinek megelőzésére. A tűzjelzők működéséről, azok fontosságáról tűzmegelőzési előadássorozatot indított az Igazgatóság több Somogy megyei szociális lakóotthonban, illetve a megye nagyvárosaiban működő időskorúak nappali ellátását szolgáló intézményben. Az előadók átbeszélték az intézmény időskorú, fogyatékossággal élő és pszichoszociálisan sérült lakóival, valamint a gondozókkal azokat a teendőket, amelyeket tűzeset során kell követniük és tisztázták, hogy mit kell tenniük a tűzjelző hangját meghallva.

A megyében már több évre visszatekintő hagyománya van a lakosság részére évente biztosított ingyenes tűzoltó-készülék ellenőrzésnek, amely során az országban egyedülálló módon a lakosság felülvizsgáltathatja az otthonaikban, személygépjárműveikben elhelyezett készülékeket.

A betakarítási munkákkal összefüggő káresetek megelőzése érdekében a megye mind a négy katasztrófavédelmi kirendeltségén aratási konferenciát szerveztünk.

Célunk a lakosság környezettudatosabb, biztonságorientáltabb viselkedésének fejlesztése, amelynek érdekében több kisfilmet is készített a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság.

POLGÁRI VÉDELEM

Az Igazgatóság polgári védelmi szakterülete a veszélyhelyzetek tudatos megelőzésére, a felkészítésre, az önkéntességre, valamint a bekövetkező események hatékony, gyors kezelésére fordított kiemelt figyelmet.

A megye területén található valamennyi település kockázatbecslése elkészült. A megyében élő állampolgárok biztonságának fokozása érdekében felmértük a Somogy megyei települések katasztrófavédelmi szempontokon alapuló valós veszélyeztetettségét, amelyet a megyei védelmi bizottság elnökével közösen értékeltünk. A kockázatazonosítási eljárás alapján Somogy megyében 17 település I-es, 105 település II-es és 124 település III-as katasztrófavédelmi osztályba sorolt. Jellemző az ár- és belvízi veszélyeztetés, a zsáktelepülés jelleg, a tranzit útvonalak elhelyezkedése, a veszélyesáru-szállítás és ehhez kapcsolódó veszélyeztető hatás. A Balaton térségében ezen felül a rendkívüli időjárási körülmények általi veszélyhelyzetek is befolyásolták a térség településeinek katasztrófavédelmi besorolását. A települések sorolásának felülellenőrzését az önkormányzatokkal közösen elvégeztük. *A végrehajtott kockázatazonosítási eljárás alapján a megye településeinek katasztrófavédelmi osztályba sorolása a 3. számú mellékletben látható.*

Mind a 246 településen egységes szerkezetű veszélyelhárítási tervet készítettünk, és felülvizsgáltuk a munkahelyi, települési, területi (járási) polgári védelmi szervezetek felépítését és létszámát, amelynek eredményeként új szervezetek megalakítására is sor került. A szakfeladatok irányításának érvényesítése érdekében felülvizsgáltuk a települések közbiztonsági referenseinek kinevezését és végrehajtottuk a valós kockázatoknak megfelelő, célirányos felkészítésüket. Somogy megyében jelenleg 66 felkészített közbiztonsági referens, és 60 közbiztonsági referens-helyettes végez katasztrófavédelmi feladatokat.

Az Igazgatóság operatív munkaszerve működésének, a vezetés-irányítás biztosítottságának érdekében szervezett gyakorlatokat kielemeztük, a tapasztalatokat hasznosítottuk. Megyei döntéstámogató adattárat készítettünk, amelyet nyitott alkalmazásként folyamatosan frissítünk, a hozzáféréssel rendelkezők számára az abban tárolt adatok naprakészen elérhetők.

Önkéntes mentőszervezetek

Az önkéntes alapon szerveződő mentőszervezetekre kiemelt figyelmet fordítottunk. A Somogy Mentőcsoportnak és a megyében működő járási mentőszervezeteknek felkészítést és gyakorlatot tartottunk az ár- és belvíz elleni védekezésről, a rendkívüli időjárási események során jelentkező feladatokról. A mentőszervezetek tagjai honvédelmi felkészítésen is részt vettek.

A védelmi képesség növelése érdekében valamennyi járásban önkéntes területi polgári védelmi szervezetek, járási mentőcsoportok megalakulását támogattuk. Jelenleg 110 önkéntes mentőszervezet áll rendelkezésre a megyében. A folyamatos toborzásnak, valamint lakosságtájékoztatásnak köszönhetően az önkéntes és köteles polgári védelmi szervezetek összlétszáma túllépte a 7000 főt, felkészítésük folyamatos. Az idei évben újabb települési mentőcsoport megalakítására nem került sor. A mentőcsoportok tagjai a rendkívüli időjárási események, vagy ár- és belvízi helyzet kezelésére egyaránt bevethetők.

A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság pályázatot hirdetett az önkéntes mentőszervezetek tevékenységének támogatására is. A pályázat célja a hazai katasztrófa-

elhárításban részt vevő mentőszervezetek feladataihoz kapcsolódó működési, fejlesztési költségek biztosításával a mentési és beavatkozási képességek növelése, eszközfejlesztéssel történő javítása, a továbbképzéseken való részvétel támogatása, szerepvállalásuk szélesítése, valamint a káresemények felszámolásánál való alkalmazhatóságuk gyakoriságának növelése volt. Somogy megyéből a Somogy Mentőcsoport oszlopos tagja, a KÖTÉL Egyesület és a Berzsenyi Mentőcsoport tagszervezete, Balatonkeresztúr – Balatonmáriafürdő Községek Tűzoltó Egyesülete részesül a támogatásból, amelynek összértéke meghaladja a kétmillió forintot.

Idén került sor a Somogy megyei járási mentőcsoportok újraminősítő gyakorlatára. A mentőcsoportok 2019. október 18-tól 19-ig tartó gyakorlatán két megyei – Barcs, Siófok – helyszínen teljesítették az előírt feladatokat, ezzel újabb öt évre szerzett nemzeti minősítést. A szakembereknek árvízi, alapvető vízkárelhárítási, vezetés-irányítási, logisztikai képességeik megfelelősségéről kellett tanúbizonyságot tenniük.

Kiemelt figyelmet fordítottunk az ár- és belvíz elleni védekezésre való felkészülésre, az aktuális helyzet folyamatos monitorozására: kockázati helyszíneket azonosítottunk, induló logisztikai és humán szükségletet állapítottunk meg. A védekezési munkálatokra tervezett önkéntes mentőszervezetek parancsnoki állománya részére árvízvédelmi felkészítő foglalkozást, gyakorlatot szerveztünk. Állományuk értesíthetőségét ellenőriztük.

A katasztrófák megelőzése, az állampolgárok lehető legszélesebb körű tájékoztatása érdekében a veszélyhelyzeti prognózisban meghatározott sajtókampányok során felhívtuk a figyelmet a rendkívüli időjárás veszélyeire, a szabadtéri tüzek megelőzésére, a vízparton betartandó magatartási szabályokra és a szén-monoxid mérgezés és a jégen tartózkodás veszélyeire.

Az Igazgatóság állományából öt főt a HUNOR Hivatásos Mentőszervezetbe, míg a Somogy Mentőcsoportból 16 főt a HUSZÁR Önkéntes Mentőszervezetbe delegáltunk. Kollégáink vezetői, és beavatkozó feladatokat látnak el a központi rendeltetésű mentőszervezetekben.

Lakosságfelkészítés

A katasztrófavédelmi közösségi szolgálatra – mint a lakosságfelkészítés egyik leghatékonyabb lehetőségére – egységes megyei levezetési tervvel készültünk. Szolgálatuk révén a jelentkezők átfogó katasztrófavédelmi ismeretek birtokába jutnak, így olyan felelősségteljes felnőtté válhatnak, akik képesek tenni önmaguk és környezetük biztonságáért. A közösségi szolgálat teljesítésére 2014-ben a megye valamennyi középiskolájával (23 db) együttműködési megállapodást kötöttünk. A következő években ezen felül, egyre több, a szomszédos megyékben működő tanintézménnyel kötöttünk együttműködési megállapodást annak érdekében, hogy az ott tanuló diákok Igazgatóságunkon teljesíthessék közösségi szolgálatukat. Mára 40 tanintézményből fogadunk tanulókat a közösségi szolgálat teljesítésére, ennek köszönhetően 2019. I. félévében 150 diák vett részt az általunk kínált programokon. Minden tanévben workshopokat szervezünk, hogy tovább tudjuk növelni a jelentkező fiatalok számát.

A tanuló ifjúság aktív felkészítése során csatlakoztunk az általános- és középiskolákban tartott tanításmentes napokhoz és osztályfőnöki órákhoz, továbbá az oktatási intézmények, önkormányzatok által szervezett prevenciós napokon a lakosságot tájékoztattuk a veszélyhelyzetekben követendő magatartási szabályokról. Az intézményfenntartó központokon keresztül óvodákban, általános iskolákban tartottunk képzéseket, gyakorlatokat. Katasztrófavédelmi ifjúsági versenyeinken közel 300 diák felkészítését hajtottuk végre. A pontszerző versenyen túl a mentőszolgálat, a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság, a DRV Zrt., a Máltai Szeretetszolgálat, a Rádiós Segélyhívó és Infokommunikációs Országos egyesület, a Vízimentők Magyarországi Szakszolgálata és a Somogy Megyei Tűzmegelőzési Bizottság jóvoltából további hasznos ismeretekre tehettek szert a diákok.

HATÓSÁGI SZAKTERÜLET

TŰZMEGELŐZÉSI SZAKTERÜLET

A Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság integrált hatósági tevékenységét az Igazgatóság főfelügyelői, valamint hatósági osztálya, a katasztrófavédelmi kirendeltségek katasztrófavédelmi hatósági osztályai és felügyelői hatékony együttműködése jellemezte az elmúlt időszakban. A tűzmegelőzési, iparbiztonsági hatósági, szakhatósági eljárások során végeztük integrált hatósági feladatainkat.

Somogy megyében a közületek tekintetében hat kéményseprő-ipari szolgáltató lát el kéményseprő-ipari tevékenységet, amelyek közül kettőnek a megyénkben van a székhelye. A kéményseprő-ipari szolgáltatás folyamatos hatósági felügyelete során az ellátás megfelelő biztosításának érdekében ellenőrzéseket végeztünk, hiányosságot azonban nem tapasztaltunk.

A tűzvédelmi szakvizsgáztatói tevékenységgel kapcsolatban 2019-ben négy oktatásszervező átfogó ellenőrzését és négy szakvizsga ellenőrzését végeztük el, amelyek során 2 esetben adtunk ki hatósági kötelezést a szabályos tűzvédelmi szakvizsga szervezés érdekében.

Az Igazgatóság hatósági tevékenységét a preventív, szolgáltató hatósági tevékenység jellemezte. Az állampolgárok jogkövető magatartását különféle közlemények, tájékoztatók kiadásával, konferenciák szervezésével segítettük elő, amelynek eredménye a hiányosságok számának csökkenésében jól mutatkozik. Egyik fő cél a megelőzés hatékonyságának növelése, ennek érdekében szezonálisan jelentkező kockázati tényezőkre tekintettel adtunk ki közleményt, valamint tájékoztatást az állampolgárok számára. Az idei évben folytattuk az oktatási nevelési intézmények tűzmegelőzési ellenőrzéseit, amelyekről összességében elmondható, hogy bár a fenntartók törekednek a tűzvédelmi szabályok betartására, a megelőzés folyamatos figyelmet igényel mind a fenntartók, mind a tűzvédelmi szolgáltatók részéről

Az Igazgatóság hatósági tevékenységét végrehajtó állománya az idei évben október végéig 2161 tűzvédelmi és 21 piacfelügyeleti ellenőrzést folytatott le, az ellenőrzések során 1133 tűzvédelmi hiányosság merült fel, amelyek kijavítására intézkedtünk.

Az Igazgatóság hatósági állománya – tervezetten – a hatékony tűzmegelőzés érdekében idényjellegű tűzvédelmi hatósági (pirotechnikai termékek, az erdő-vegetáció és kockázati helyszínek, valamint a szabadtéri tüzeket megelőző) ellenőrzéseket is végrehajtott. Az előrelátó, megelőző gondolkodásmódú tervszerű munkavégzés céljából rendszeresen prognosztizáltuk a várható időjárási körülmények, a helyi sajátosságok figyelembevételével a kockázatokat. Ennek eredményei azt mutatták, hogy az ilyen módon végrehajtott, megelőző és integrált szemlélet képes a várható veszélyhelyzetekre, kockázati tényezőkre történő tényleges felkészülést és a kapcsolódó feladatok meghatározását segíteni.

Az ellenőrzéseket követően kiadott tűzvédelmi bírság határozatokkal kapcsolatban fellebbezést nem nyújtottak be az idei évben.

Bírósági felülvizsgálati kérelmet az év során tűzmegelőzési hatósági döntéseinkkel összefüggésben nem nyújtottak be.

Szakhatósági ügyekben hozott állásfoglalásaink ellen az érintett hatóságok döntéseit érintően a korábbi évekhez hasonlóan idén sem nyújtottak be fellebbezést.

A hatósági osztályok tűzvédelmi szakhatóságként közreműködtek különböző engedélyezési eljárásokban (építési, használatbavételi, működési, telepengedélyezési, zenés-táncos rendezvény, nyomvonal jellegű, pirotechnika, gázveszélyes vízkészlet, leszállóhely, településrendezési tervmódosítással kapcsolatos ügyek). A szakhatósági tevékenységet jelentős mértékben

elősegíti a hatályos szabályzók által adott mérnöki módszerek alkalmazásának lehetősége, amelyet a beruházók, kivitelezők megfelelő mértékben alkalmaztak is.

A nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházásokban a beruházókkal, tervezőkkel, kivitelezőkkel hatóságunk folyamatosan tartotta a kapcsolatot, így a beruházások gördülékenyen tudtak megvalósulni, hatóságunknál a meghatározott határidőket minden esetben betartottuk. 2019-ben eddig 50 nemzetgazdasági szempontból kiemelt beruházásban működtünk közre szakhatóságként, míg tűzvédelmi hatóságként 17 eljárásban.

IPARBIZTONSÁGI SZAKTERÜLET

Veszélyes üzemek szakterület

A megyében a jogszabályi előírások és üzemeltetői kérelmek okán egy felső, illetve egy alsó küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem és további kilenc küszöbérték alatti üzem található, amelyek súlyos káresemény elhárítási terv készítésre kötelezettek.
A SEVESO III Irányelv hazai szabályozásba történő átültetéséhez kapcsolódóan a hatósági ügyintézőket felkészítettük a megváltozott jogszabályok alkalmazására. Valamennyi érintett telephelyen, helyszíni szemle során ellenőriztük az üzemeltetőnek a veszélyek csökkentésére tett intézkedéseit.

A veszélyes üzemek időszakos hatósági ellenőrzésére ütemtervet készítettünk, amit a társhatóságokkal egyeztettünk. Havonta tartottunk hatósági koordinációt, ahol egyeztettük a helyszíni szemlék tapasztalatait, illetve megbeszéltük a következő ellenőrzések követelményeit. A megyében található összes veszélyes üzemnél a társhatóságokkal együtt hatósági ellenőrzést tartottunk. Ellenőriztük a veszélyes anyagok mennyiségét, tárolását felhasználást, a biztonsági dokumentációkban foglaltak betartását. A meghívott társhatóságok az ellenőrzéseken minden esetben részt vettek. Az ellenőrzések során nagyobb hiányosságot, szabálytalanságot nem tapasztaltunk. Az esetlegesen előforduló kisebb hiányosságokat az ellenőrzés alatt, illetve az ellenőrzést követő pár napon belül megszüntették, amiről az üzemeltető igazolást küldött az adott szakterület, hatóság számára.

Üzemazonosítási eljárásokat folytattunk le az esetleges illegális veszélyes tevékenység feltárására. Az ellenőrzések alkalmával illegális veszélyes tevékenység végzésére nem derült fény.

A tájékoztató időszakában veszélyes üzemek területén rendkívüli esemény nem történt.

Veszélyesáru-szállítási ellenőrzési tevékenység

A veszélyes áruk vasúti szállításának (RID) ellenőrzését legtöbb esetben a gyékényesi vasútállomáson hajtották végre a katasztrófavédelmi kirendeltségek. A gyékényesi vasútállomás határátkelőhely, ahol megfigyelhető a veszélyes árut szállító szerelvények megnövekedett száma, ezért a biztonságos szállítás érdekében, minden hónapban közös ellenőrzéseket szerveztünk a társhatóságokkal – rendőrséggel, közlekedési hatósággal, a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal, valamint bevontunk két új hatóságot a Somogy Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályát, és a Népegészségügyi Főosztályát.

Az Igazgatóság a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság által koordinált RID DISASTER (veszélyes áru vasúti szállítása) akciókon, műveleti megyeként vett részt, amit több helyszínen szerveztünk az esetleges ellenőrzési pont kikerülésének megakadályozása érdekében, illetve az ellenőrök eltérő időpontokban, több műszakban hajtották végre az ellenőrzéseket.

A vizsgált időszakban 66 alkalommal tartottunk RID ellenőrzést. A feltárt szabálytalanságok miatt 33 esetben szabtunk ki bírságot.

Somogy megyében általános tapasztalat, hogy a főutak mentén végrehajtott ellenőrzések során kevés az ellenőrzés alá vonható veszélyes árut szállító jármű. A veszélyes áru közúti szállításának (ADR) súlypontja áthelyeződött az autópályára, ezért növeltük a kitereléses ellenőrzések számát. Az ellenőrzések során az összes 3,5 tonnánál nagyobb össztömegű tehergépkocsi kiterelése megtörtént, így azok ellenőrzése lehetővé vált.

A végrehajtott 240 ADR ellenőrzés alkalmával, 82 esetben szabtunk ki bírságot a szabálytalanságok miatt.

A katasztrófavédelmi mobil labort (a továbbiakban: KML) rendszeresen bevontuk a veszélyes üzemek helyszíni szemléjének lefolytatásába, illetve a katasztrófavédelmi kirendeltségek ADR és RID ellenőrzéseibe.

Az idei évben 19 esetben került sor a KML riasztására. A riasztások alkalmával gázvezeték átvágásnál, veszélyes anyagot szállító gépjárművek, vonatszerelvények balesete, veszélyes anyag szivárgása, talált ismeretlen anyag beazonosítása, illetve szeméttelep tüzénél a levegőben lévő gázok mérésére terjedt ki a KML beavatkozása.

A KML állománya havi képzéseken vett részt, ahol az elméleti ismeretek bővítésén túl az egyéni védőeszközök, technikai eszközök és műszerek alkalmazását gyakorolták, továbbá szakmai vezetők (főfelügyelők, kárhelyparancsnokok) bevonásával értékelték a vonulások tapasztalatait.

Minden évben radiológiai felderítéssel egybekötött szituációs gyakorlatot szerveztünk a szomszédos megyék KML állományának bevonásával az izotópgyártással és diagnosztikai vizsgálatokkal foglalkozó PET MEDICOPUS Kft-nél, az együttműködési megállapodásban foglaltak alapján.

BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság által szervezett Országos ADR Versenyen és az Országos KML Versenyen egyaránt harmadik helyezést ért el a Somogy megyei csapat.

Létfontosságú rendszerek és létesítmények védelme

Jelenleg a megyében nyolc létfontosságú rendszerelem kijelölése történt meg, agrárgazdaság, víz, egészségügy, közbiztonság-védelem ágazatban.

Potenciális kritikus infrastruktúra elemeket érintő gyakorlatokat negyedévente tartottunk, a védelmi igazgatás területi és helyi szintjét érintően. A gyakorlat során felkészültünk a szélsőséges időjárási viszonyok miatt bekövetkezett káresemény, illetve egy kritikus infrastruktúra elemet érintő káresemény gyors elhárítására, a zavartalan működés minél előbbi visszaállítására.

Az információ- és hálózatbiztonsági feladatkörhöz kapcsolódóan továbbképzést szerveztünk az információ tudatos felhasználása céljából. A résztvevők megismerkedtek az információk és adatok rendeltetésszerű, biztonságos használatának szabályaival.

Hulladékszállítás

Megyénkben öt hulladéklerakó található. A megye területén négy szolgáltató végez hulladékgazdálkodási közszolgáltatást, ebből három szolgáltató rendelkezik Somogy megyei telephellyel. A települések kommunális hulladékszállításával kapcsolatosan ideiglenes szolgáltató kijelölésére, szükségellátásra az elmúlt években nem került sor. Somogy megyében a hulladékszállítás feltételei biztosítottak.

Felkészültünk a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatás ideiglenes és rendkívüli ellátásával kapcsolatos feladatok területi végrehajtására. A megyénkben ideiglenes szolgáltató kijelölésére nem volt szükség.

ÜGYELETI SZOLGÁLATOK MŰKÖDÉSE

Főügyeleti és műveletirányító tevékenység

A 112-es segélyhívószámot 2014 májusától a Szombathelyen és Miskolcon kialakított hívásfogadó központok (továbbiakban: HIK) kezelik, ahonnan 2015. augusztus 5-től érkeznek elektronikus adatlapok a katasztrófavédelem műveletirányítási rendszerébe. Az ESR-112-es rendszerhez történő teljes csatlakozás a Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság részéről 2016. január 21-én valósult meg, amikor a fő- és műveletirányító ügyeletet (továbbiakban: műveletirányítás) átköltözött a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság épületében kialakított tevékenység-irányítási központba (továbbiakban: TIK), illetve ettől fogva a 105-ös segélyhívószám fogadása is a HIK-ben történik.

A hívásfogadó operátoroknak a beérkező hívásokat maximum 5 másodperc alatt fel kell venniük. A rendelkezésre álló információk alapján, illetve a hívás körülményeinek értékelésével biztonsággal, határozottan el kell tudni dönteni, hogy a hallottak alapján valóban segélyhívásról vagy a rendőrség, a mentők, a katasztrófavédelem (a továbbiakban együtt: készenléti szervek) tekintetében beavatkozást nem igénylő, tudakozó jellegű, esetleg rosszindulatú vagy egyéb zavaró hívásról van-e szó.

Több készenléti szervet érintő esemény esetén a HIK operátora konferencia beszélgetéssel az érintett szervezetet bevonja a kikérdezésbe, amelyben az operátor moderátori feladatot lát el. A katasztrófavédelem műveletirányító ügyeletére megérkező adatlapot az ügyeletesnek 25 másodpercen belül át kell vennie. Az adatlapon szereplő információk alapján pedig végrehajtja a szükséges erők, eszközök riasztását az alkalmazott bevetést irányító alkalmazáson keresztül. A rendszer előnye, hogy egyszerre, egyazon időben több tűzoltóság riasztása végrehajtható és másik készenléti szerv is azonnal bevonható.

A fő- és műveletirányító ügyeletesek elsődleges tevékenysége a napi feladatok biztosítása, a jelzések felvétele, rögzítése, értékelése, a riasztások kiadása, az események kezelése, a jelentési és adatszolgáltatási rendszer működtetése, a rádióforgalmazás felügyelete, és a készenlét fokozásával kapcsolatos feladatok végrehajtása. A megyei ügyelet emellett ellátja a tűzoltóságok helyi ügyeleteinek szakmai felügyeletét és kapcsolatot tart az együttműködő és társszervekkel.

A rendőr kollégákkal közvetlen, személyes kapcsolat alakult ki, amely szolgálatok napi munkájára, tevékenységükre is pozitív hatással van, munkavégzésben, reagálóképességben, és a jelentési kötelezettség teljesítésében is jelentős előnnyel bír. A főügyeleti osztályvezető és a TIK osztályvezető között is kitűnő munkakapcsolat alakult ki, a közös feladatokat egyeztetik és rendszeresen értékelik.

Az ügyeleti állománynak évente több alkalommal tartottunk továbbképzést, amelyeken az aktuális „szezonális” (pl.: Ár- és belvízi, valamint a helyi vízkárok elleni védekezés) feladatokon kívül, a jogszabályváltozások feldolgozása is feladat. Tömeges események kezelésére évente négy alkalommal tartottunk gyakorlatot, amelybe a tűzoltóságok ügyeleteit is bevontuk. A Kaposvári Mentőállomással közös továbbképzést szerveztünk, ahol a katasztrófavédelmi ügyeletesek megismerhették a mentésirányítókat és munkájukat.

A II. Országos Ügyeleti Szakmai Versenyen a Somogy megyei csapat a 2. helyezést érte el.

Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat

A Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat (a továbbiakban: KMSZ) az Igazgatóság első számú beavatkozó egysége, tagjai a megye hivatásos tűzoltóságainak legképzettebb, legrátermettebb állományából kerültek kiválasztásra. A KMSZ napi két fővel látja el feladatát 24/48-as szolgálati rendben. A KMSZ elsődleges feladata a tűzoltás vezetésére jogosult vezetők önálló irányító tevékenységének kontrollálása, szükség esetén a beavatkozás irányítása. Káreseti feladatokon kívül a tűzoltóságok ellenőrzése, az állomány gyakoroltatása, oktatása a fő profiljuk. Mindezen felül gyakorlatokat szerveznek és tartanak, valamint elemzik a beavatkozásokat. A KMSZ az idei évben november 20-ig 69 káreseti tevékenységben vett részt, amelyből 30 esetben vette át az irányítást. Két szén-monoxid-szivárgással, tíz kéménytűzzel, valamint nyolc gázvezeték sérüléssel kapcsolatban folytatott le helyszíni szemlét, ellenőrzést. A KMSZ 71 esetben gyakorlat, 79 alkalommal pedig egyéb feladat ellátásával kapcsolatos ellenőrzést hajtott végre a tűzoltóságokon. Az elmúlt évben a KMSZ ellenőrizte a káresetek helyszínén a beavatkozások végrehajtását is, amelyek során megállapította, hogy a beavatkozások megfeleltek a szakmai előírásoknak. Tűzesetek felszámolását követően indokolt esetben káreseti helyszíni szemlét tartott, amelyet követően lefolytatta a tűzvizsgálati eljárást is.

A KMSZ jelentős munkát végzett a képzés és oktatás területén szituációs gyakorlatok előkészítésében, lebonyolításában, oktatási anyagok készítésében, alapfokú tűzoltó szakképzésben, valamint az önkéntes és létesítményi tűzoltók továbbképzésében.

ÖSSZEGZÉS

Igazgatóságunk a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság munkaprogramja, valamint a Somogy Megyei Védelmi Bizottság éves munka- és ülésterve alapján, a féléves munkatervekben kitűzött célokat időarányosan végrehajtotta. Minden fontos, kiemelt feladatunkról a megyei védelmi bizottság elnökét tájékoztattuk.

A tudatos, az ellenőrzések megállapítására támaszkodó tervszerűen irányító vezetés és humán tevékenység, a következetes, a várható eseményekre időben felkészülő hatósági munka, a nem tervezhető helyzetekre a legrövidebb időn belül reagálni tudó műveleti képesség eredményeképp az Igazgatóság egy olyan egységes hivatásos katasztrófavédelmi szerv, amely a lakosság és a gazdaság biztonságát jól és hatékonyan szolgálja.

A bekövetkezett események kezelésére eredményes az együttműködésünk a megyei-, és helyi védelmi bizottságokkal, a rendvédelmi-, és közigazgatási szervekkel, hatóságokkal, önkormányzatokkal, a karitatív és önkéntes szervezetekkel.

Az integrált hatósági tevékenység, a reagálóképesség javítása, a központi műveletirányítás, a végrehajtást szolgáló gazdálkodás, a hivatástudat emelése azok az eszközök, amelyekkel elértük, hogy szervezetünk valós társadalmi szükségletekre reagáló területi szintű rendvédelmi szerv.

Mindezek eredményeképpen képesek vagyunk betölteni rendeltetésünket: Somogy megye lakosságának, gazdaságának, létfontosságú rendszereinek védelmét.

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: Tűzesetek
2. számú melléklet: Műszaki mentések
3. számú melléklet. Somogy megye településeinek katasztrófavédelmi osztályba sorolása

1. számú melléklet

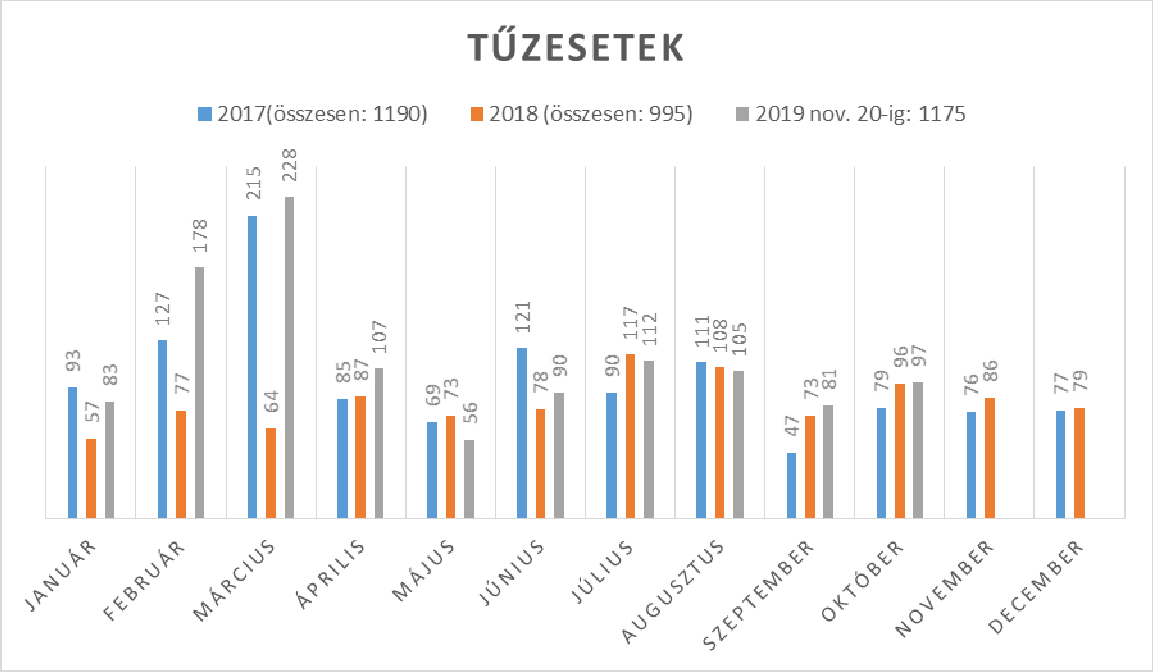

2. számú melléklet

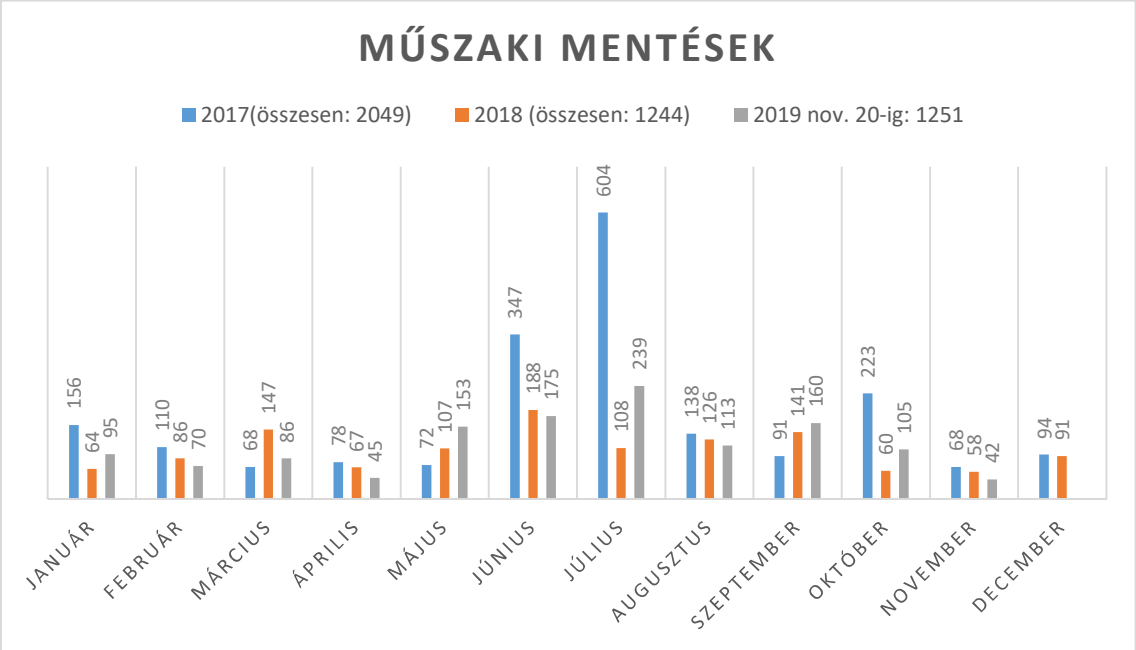

3. számú melléklet
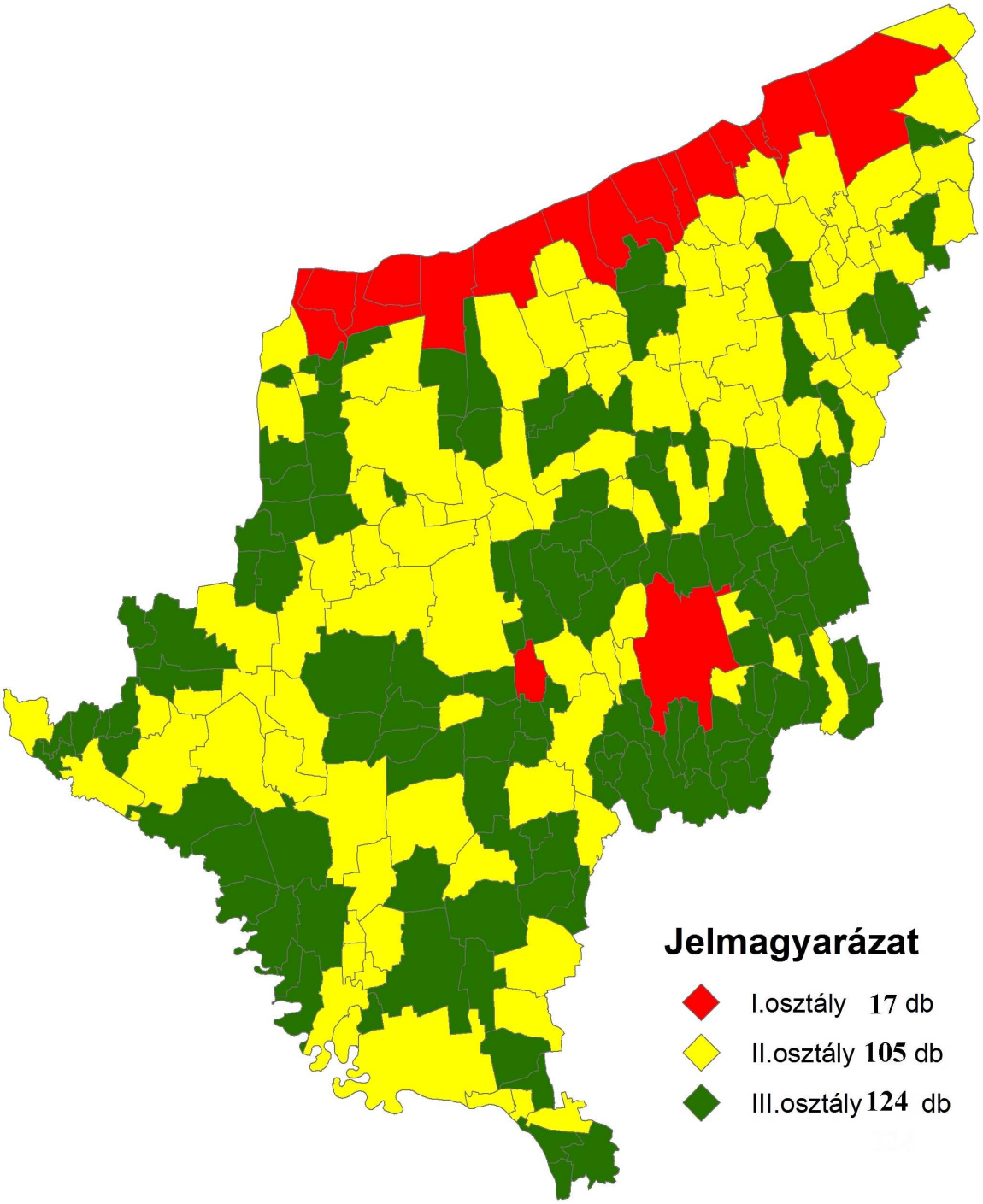
Települések kockázati besorolása